

Menukaart bestuurlijke interventies ondermijning

● = bestaande praktijk in Leiden. ● = nog geen/weinig toepassing in Leiden. ● = in ontwikkeling, nog niet toepasbaar

VOORGERECHT (preventief)		2. Preventieve last onder dwangsom
Ondermijning breed		<p>Doel: voorkomen plegen overtreding. Wanneer: bij 'aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid' dreiging gevaar voor overtreding voorschrijf vergunning of bepaling APV (zoals drugs dealen). Wie: gemeentebestuur. art. 5:7 Awb</p>
1a.	<p>Eigen Bibob-onderzoek</p> <p>Doel: inschatten mate gevaar vergunning, subsidie, ontheffing, aanbesteding of vastgoedtransactie wordt misbruikt voor illegale doeleinden. Wanneer: o.a. bij aanvraag vergunning, subsidie of ontheffing, het doen van een aanbesteding of het aangaan van een vastgoedtransactie (waaronder erfpachtrelatie), wijziging erfpachtcontract. Wie: Bibob-werkgroep (gemeente), politie, Landelijk Bureau Bibob. art. 9 en. 30 Wet Bibob</p>	
1b.	<p>Bibob-advies vragen RIEC(-partners)</p> <p>Doel: inschatten mate gevaar vergunning, subsidie, ontheffing, aanbesteding of vastgoedtransactie wordt misbruikt voor illegale doeleinden. Wanneer: als aanvulling op eigen Bibob-onderzoek met bronnen van partners. Wie: Bibob-werkgroep (gemeente), RIEC-partners. Wet Bibob</p>	3. Aanwijzen veiligheidsrisicogebied
1c.	<p>Bibob-onderzoek door Landelijk Bureau Bibob (LBB)</p> <p>Doel: inschatten mate gevaar vergunning, subsidie, ontheffing, aanbesteding of vastgoedtransactie wordt misbruikt voor illegale doeleinden. Wanneer: o.a. bij aanvraag vergunning, subsidie of ontheffing, het doen van een aanbesteding of het aangaan van een vastgoedtransactie (waaronder erfpachtrelatie), wijziging erfpachtcontract, misdrijf ter verkrijging (valsheid in geschrifte/bedreiging/omkoping) en weigering beantwoorden vragen. Wie: Bibob-werkgroep, Landelijk Bureau Bibob. Wet Bibob</p>	4. Informeel dwangmiddel (brief of gesprek)
1d.	<p>Werkwijze Project IJgeld</p> <p>Doel: voorkomen illegaal verkregen geld (via onderhandse leningen) wordt geïnvesteerd in gemeente. Wanneer: bij aanvraag exploitatievergunning toont ondernemer aan dat geïnvesteerde kapitaal op legale wijze verkregen is. Wie: gemeente, Belastingdienst, FIU, OM, ISZW. Project IJgeld, art. 4:5 Awb, Wet Bibob</p>	5. Aanwijzingsbevoegdheid risicovolle bedrijven en gebieden door burgemeester
		6. Strategische communicatie (preventief)
		7. Actief toezicht op nachtregister (volgens APV)
		<p>Doel: wegnemen anonimiteit ondermijners, vergemakkelijken opsporing of aanhouding gezochte personen. Wanneer: signalen mensenhandel/ illegale prostitutie rondom nachtinrichting, zoals hotel of vakantiepark Wie: boa's, politie art. 2:38 APV, art. 438 Wetboek van Strafrecht</p>

8.	Pop-up bureau a la Spaanse Polder	12.	Beperken toegang woningmarkt
<p>Doel: aanwezigheid laten zien op bedrijventerrein, malafide bedrijven uit anonimiteit trekken, afschrikken, bonafide ondernemers steunen. Wanneer: bij malafide bedrijventerreinen, criminogene branches. Wie: boa's, wijkagent.</p>		<p>Doel: voorkomen overlast aangewezen wooncomplexen, straten en gebieden. Wanneer: o.a. op basis van (eerder gepleegd) overlast gevend of crimineel gedrag. Wie: gemeenteraad. Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek 'Rotterdamwet', Huisvestingswet 2014, Huisvestingsverordening 2019</p>	
 Vastgoedfraude			
9.	Controle Basis Registratie Personen (BRP)	13a.	Opstellen beleidsregels omtrent integriteit bij overeenkomsten
<p>Doel: versterken informatiepositie gemeente, aanpak vastgoedfraude. Wanneer: signalen leegstand of overbewoning, misbruik vastgoed. Wie: gemeente, Landelijke Aanpak Adresfraude (LAA), politie Wet Brp</p>		<p>Doel: een integere overheid bij privaatrechtelijke overeenkomsten. Wanneer: bij aangaan privaatrechtelijke rechtshandelingen tussen gemeente en andere partij. Wie: gemeente. art. 160 lid 1 sub e en art. 171 Gemeentewet</p>	
10a.	Integrale controle interventieteam Leiden	13b.	Screening/open bronnen onderzoek projectontwikkelaars
<p>Doel: controleren op misstanden, versterken informatiepositie, handhaven openbare orde, opwerpen barrières ondermijning. Wanneer: signalen misstanden. Wie: gemeentebestuur, verschillende gemeentelijke diensten, boa's, politie, brandweer, Omgevingsdienst. APV, specifieke wetten</p>		<p>Doel: voorkomen vastgoedfraude. Wanneer: verdachte signalen rondom vastgoedontwikkelaar, bij bestaan van integriteitsrisico. Wie: gemeente.</p>	
10b.	Integrale controle HEIT	13c.	Opnemen integriteitsclausule bij privaatrechtelijke overeenkomsten
<p>Doel: controleren op misstanden m.b.t. malafide bedrijvigheid en illegale prostitutie, versterken informatiepositie, opwerpen barrières ondermijning. Wanneer: signalen misstanden. Wie: Haags Interventie Team (HEIT). APV, specifieke wetten.</p>		<p>Doel: een integere overheid bij privaatrechtelijke overeenkomsten, de mogelijkheid voor de gemeente om een overeenkomst op te schorten of tussentijds te beëindigen. Wanneer: bij aangaan privaatrechtelijke rechtshandelingen tussen gemeente en andere partij. Wie: gemeente.</p>	
11.	Weigeren vergunning of subsidie	14.	Knock and talk
<p>Doel: voorkomen vergunning of subsidie wordt gebruikt voor illegale doeleinden. Wanneer: bij vermoeden dat vergunning of subsidie misbruikt gaat worden (bijv. naar aanleiding van Bibob-onderzoek of politieke of justitiële gegevens). Wie: gemeentebestuur, gemeente, politie, justitie. art. 1:8 APV, art. 27 Drank- en horecawet, art. 8 en 10 Algemene subsidieverordening gemeente Leiden 2012, art. 3 Deelverordening Subsiëring Wijk- en Buurtverenigingen 2018, art. 9 Subsidieverordening wonen boven winkels Leiden 2015, art. 2:20 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.</p>		<p>Doel: versterken informatiepositie, aanwezigheid laten zien, malafide bedrijven uit anonimiteit trekken. Wanneer: nieuwe/onbekende bedrijven op bedrijventerreinen, criminogene branches. Wie: boa's, wijkagent, wijkregisseur.</p>	
 Illegaal gokken			
		15.	Weigeren of voorwaarden stellen aan kansspelvergunning of klein kansspel
		<p>Doel: voorkomen vergunning (loterij) of klein kansspel (bingo) wordt gebruikt voor illegale doeleinden. Wanneer: indien (vermoeden) dat kansspel niet voldoet aan eisen Wet op kansspelen of Wwft. Wie: gemeentebestuur, Kansspelautoriteit Wet op Kansspelen, Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme</p>	

 TUSSENGERECHT (preventief/repressief)		21. Communicatie als interventie
 Ondermijning breed		Doel: ondermijner dwarszitten in netwerk en business, afschrikken andere ondermijners, bewustzijn creëren bij burgers en ondernemers. Wanneer: i.c.m. andere interventie. Wie: gemeente, media, RIEC-partners.
16. Tussentijds Bibob-onderzoek	Doel: inschatten mate gevaar vergunning, subsidie, ontheffing, aanbesteding of vastgoedtransactie wordt misbruikt voor illegale doeleinden. Wanneer: bij signalen (zoals OM-tip) dat vergunning, subsidie of ontheffing misbruikt wordt. Wie: Bibob-werkgroep (gemeente), RIEC-partners. Wet Bibob	22. Bestuurlijke boete / strafbeschikking
 Vastgoedfraude		Doel: bestraffen overtreding. Wanneer: o.a. overtreding bepaling APV. Wie: gemeentebestuur. Titel 5.4 Awb en Wet OM Afdoeing
 Vastgoedfraude		23. Intrekken of schorsen begunstigende beschikking
17. Tussentijds onderzoek naar levensgedrag vergunninghouders	Doel: tegengaan vergunning wordt gebruikt voor illegale doeleinden. Wanneer: vermoeden misbruik vergunning of signalen over bepaalde (horeca) inrichtingen. Wie: burgemeester, politie, Justid. art. 3:5 APV , art. 8 Drank- en horecawet , Besluit eisen zedelijk gedrag Drank- en Horecawet 1999 .	Doel: intrekken beschikking. Wanneer: overtreding voorwaarden beschikking, misbruik/geen gebruik beschikking, gewijzigde beleidsinzichten of veranderingen omstandigheden. Wie: gemeentebestuur. art. 1:6 APV , Drank- en horecawet , Horecasanctiebesluit 2018 , Drank- en horecaverordening 2017 , art. 10 Algemene subsidieverordening gemeente Leiden 2012 , art. 3 Deelverordening Subsidieëring Wijk- en Buurtverenigingen 2018 , art. 10 Subsidieverordening wonen boven winkels Leiden 2015 , art. 5.19 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
 HOOFDGERECHT (repressief)		24. Sluiting horeca-inrichting
 Ondermijning breed		Doel: (tijdelijk) sluiten malafide horeca-inrichting. Wanneer: belang van de openbare orde; exploitatie zonder vergunning; bij geweldsincidenten; aanwezigheid/gebruik/handel hard/softdrugs; illegaal gokken. Wie: burgemeester, Kansspelautoriteit. art. 2:30 APV ; art. 1, 13 t/m 16 en 18 Horecasanctiebesluit 2018 , Wet op Kansspelen
18. Last onder dwangsom / bestuursdwang	Doel: herstellen onrechtmatige situatie. Wanneer: overtreding voorschrift vergunning of bepaling APV (waaronder drugs dealen). Wie: gemeentebestuur. art. 5:31 en 5:32 Awb , art. 125 Gemeentewet	25. Sluiting woning, niet voor publiek toegankelijk lokaal of bijbehorend erf bij overlast
19. Binnentreden woning	Doel: handhaven openbare orde, toepassen bestuursdwang, belang veiligheid en gezondheid personen. Wanneer: signalen misstanden, controle op inschrijving BRP. Wie: verschillende gemeentelijke diensten, politie, inspecties, brandweer, boa's, omgevingsdienst etc. Art. 6:3 APV ; art. 5:27 Awb ; art. 149a Gw ; art. 2 Algemene wet op binnentreden	Doel: sluiting (particuliere) woning met overlast. Wanneer: (vrees dat) openbare orde wordt verstoord door gedraging in/rondom woning/lokaal/erf. Wie: burgemeester. art. 174a Gemeentewet 'Wet Victoria'
20. Opleggen gebiedsverbod/ samenscholingsverbod/meldingsplicht	Doel: tegengaan overlast individu of groep. Wanneer: (dreiging) verstoring openbare orde door individu of groep. Wie: burgemeester. art. 2:1 en 2:78 APV , art. 172a en b Gemeentewet	26. Sluiting voor publiek toegankelijk gebouw/erf
		Doel: Wegnemen gevaar openbare orde en loop naar pand voor criminele activiteiten stoppen. Wanneer: bij gevaar verstoring openbare orde, veiligheid en gezondheid (zoals heling en handel in vuurwapens). Wie: burgemeester. art. 174 Gemeentewet

27.	Sluitingsbevoegdheid op basis van APV	33.	Sluiting woning op basis van gevaar voor gezondheid, veiligheid of leefbaarheid
<p>Doel: voor publiek toegankelijke gebouwen, inrichtingen of ruimten sluiten om zo gevaar voor openbare orde weg te nemen. Wanneer: bij constateren illegaal gokken, heling, discriminatie, aantreffen wapens of feiten die anderszins gevaar opleveren voor de openbare orde. Wie: burgemeester. art. 2:34d APV</p>		<p>Doel: sluiten woning. Wanneer: bij bedreiging leefbaarheid of gevaar gezondheid of veiligheid door nalaten treffen voorzieningen (bijv. na integrale controle of bij aantreffen hennepplantage). Wie: gemeentebestuur. art. 17 Woningwet</p>	
28.	Beëindigen huurcontract vastgoed gemeente	34.	Sluiting growshop
<p>Doel: tegengaan vastgoedfraude, stoppen criminele loop naar gebouw. Wanneer: bij plaatsvinden criminele activiteiten in (verhuurd) vastgoed van gemeente. Wie: gemeente.</p>		<p>Doel: tegengaan facilitering drugscriminaliteit. Wanneer: bij aantreffen growshop. Wie: burgemeester. art. 174 Gemeentewet, art. 11a Opiumwet, (art. 13b Opiumwet indien ook drugs wordt aangetroffen)</p>	
29.	In beheer geven woning/gebouw/erf aan bijv. woningcorporatie	35.	Gedragsaanwijzing overlastgevers woning
<p>Doel: tegengaan (drugs gerelateerde) vastgoedfraude. Wanneer: bij sluiting woning obv art. 174a Gw (Wet Victoria), art. 174 Gw of art. 13b Opiumwet (Wet Damocles). Wie: gemeentebestuur. art. 13b Woningwet 'Wet Victor'</p>		<p>Doel: aanpak woonoverlast. Wanneer: omwonenden ernstig worden gehinderd door gedragingen in of vanuit woning. Wie: burgemeester. art. 2:49a APV, art. 151d Gemeentewet</p>	
30.	Onteigenen pand	🏍️ Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's)	
<p>Doel: handhaven openbare orde, aanpakken malafide huiseigenaren. Wanneer: o.a. uitvoeren/handhaven toestand overeenkomstig met bouwplan; bedreiging leefbaarheid; overtreding art. 2 of 3 Opiumwet, wanneer art. 13b Woningwet niet voldoende is. Wie: gemeentebestuur. art. 77 Onteigeningswet</p>		36.	Opleggen samenscholingsverbod OMG's
🏠🌿 Drugscriminaliteit en vastgoedfraude		<p>Doel: aanpakken civielrechtelijk verboden OMG's. Wanneer: bij samenkomt 'in colors' van leden van één van de volgende clubs: Satudarah MC, Hells Angels MC, No Surrender MC, Bandidos MC en Catervarius ('Broederschap'). Wie: burgemeester. art. 2:1 APV, art. 172 lid 3 Gemeentewet</p>	
31.	Sluiting coffeeshop	37.	Innemen 'colors' OMG-leden
<p>Doel: (tijdelijk) sluiten malafide coffeeshop. Wanneer: affichering; aanwezigheid/handel/gebruik harddrugs; overlast; toegang/verkoop minderjarigen; te grote hoeveelheid transactie of voorraad. Wie: burgemeester. Sanctiebesluit Coffeeshops 2013</p>		<p>Doel: aanpakken civielrechtelijk verboden OMG's. Wanneer: bij ernstige (dreiging van) verstoring van openbare orde door leden van één van de volgende clubs: Satudarah MC, Hells Angels MC, No Surrender MC, Bandidos MC en Catervarius ('Broederschap'). Wie: burgemeester, politie. art. 172 lid 3 Gemeentewet</p>	
32.	Sluiting (of andere vorm van bestuursdwang) lokaal/woning/erf bij handel in drugs	👉 NAGERECHT (nazorg)	
<p>Doel: tegengaan drugshandel in (particuliere) woning. Wanneer: constateren (materialen ter voorbereiding) drugshandel in lokaal/woning/erf. Wie: burgemeester. art. 13b Opiumwet 'Wet Damocles'</p>		👤 Ondernijning breed	
		38.	Strategische communicatie (achteraf)
		<p>Doel: ondermijner dwarszitten in netwerk en business, afschrikken andere ondernemers, bewustzijn creëren bij burgers en ondernemers. Wanneer: nadat andere interventie heeft plaatsgevonden. Wie: gemeente, media, RIEC-partners.</p>	

 Windhappers en verticale fraude		 SEIZOENSKAART (toekomstig)*	
39.	Stoppen en terugvorderen bijstandsuitkering (evt. i.c.m. bestuurlijke boete)	 Ondermijning breed	
	Doel: aanpakken ondermijners. Wanneer: bij windhappers die fraude hebben gepleegd met hun bijstandsuitkering. Wie: Team Werk en Inkom en (gemeente), Team Burgerzaken (gemeente), sociale rechercheurs, LAA. Ge-meentewet , Participatiewet .	44.	Wijziging wet Bibob
			Doel: uitbreiding toepassingsbereik en versterking eigen onderzoeksmogelijkheden bestuursorganen. Wanneer: bij toepassen Bibob-procedure. Stand van zaken: wetsvoorstel ingediend TK. Wetsvoorstel wijziging Bibob
40.	Terugvorderen gemeentelijke belastingen	45.	Wetsvoorstel VOG politiegegevens
	Doel: aanpakken ondermijners. Wanneer: bij windhappers die kwijtschelding hebben ontvangen van gemeentelijke belastingen. Wie: BSGR.		Doel: bevorderen integriteit veiligheidsdomein, VOG kan ook geweigerd worden o.b.v. politiegegevens. Wanneer: bij aanvragen VOG voor boa's, functies OM, DJI en gemeente. Stand van zaken: wetsvoorstel ingediend TK. Conceptwetsvoorstel VOG politiegegevens
41.	Terugvorderen onverschuldigd betaalde subsidiegelden	46.	Sluiten woning bij aantreffen wapens of beschietingen woning
	Doel: aanpakken ondermijners. Wanneer: bij misbruik verleende subsidie, bijvoorbeeld door verzwegen vermogen. Wie: gemeentebestuur. art. 3 Algemene subsidieverordening gemeente Leiden 2012 , art. 10 Subsidieverordening wonen boven winkels Leiden 2015 , art. 4:57 Awb .		Doel: sluiten woning. Wanneer: verstoring openbare orde door aantreffen wapens in woning of beschieten van woning. Stand van zaken: wetsvoorstel in voorbereiding. Conceptwetsvoorstel
 Vastgoedfraude		 Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's)	
42.	Contact opnemen bank na gemeentelijk besluit bij vaststelling vastgoedfraude	47.	Wetsvoorstel bestuurlijk verbod ondermijnende organisaties
	Doel: bank legt ook maatregelen op t.a.v. (hypotheek) klant. Wanneer: na opleggen van gemeentelijk besluit/bestuurlijke maatregel bij vaststellen vastgoedfraude. Wie: gemeente, bank.		Doel: mogelijkheid bestuurlijk verbod rechtspersonen (zoals OMG's). Wanneer: bij verstoring openbare orde door rechtspersonen. Stand van zaken: wetsvoorstel ingediend TK. Conceptwetsvoorstel bestuurlijk verbod rechtspersonen
43.	Ontbinden erfpachtcontract	* Stand van zaken: 1 januari 2020	
	Doel: ontbinden erfpacht overeenkomt met malafide gebruikers erfpachtgrond. Wanneer: bij "overtreden verbodsbepaling" door gebruiker erfpachtgrond. Wie: gemeenteraad. art. 29 en 34		